

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

قطعنامه پایانی سمینار بررسی مسائل و تنگناهای پژوهشی

جغرافیا در کشور

(معاونت پژوهشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی - ۲۵ و ۲۶ تیرماه ۱۳۷۰)

(کمیته پژوهشی جغرافیا)

با پیروی از رهنمودهای رهبر عظیم الشان انقلاب اسلامی حضرت امام خمینی - رضوان الله تعالی علیه - که فرمودند "هیچ ملتی نمی‌تواند استقلال پیدا کند، الا اینکه خودش خودش را بفهمد، و تازمانی که ملتها خودش را گم کرده‌اند و دیگران را بجای خود نشانده‌اند نمی‌توانند استقلال پیدا کنند" و با اعتقاد راسخ به پیام مقام معظم رهبری در سوم ذیحجه الحرام امسال که فرمودند "مساله‌ای که شایسته است در این زمان و مکان بدان اندیشیده شود مساله پیوند امت اسلامی است با تاریخ خود و نیز با سرنوشتی که باید برای خود رقم زند"، جغرافیدانان کشور برآنند تا با همکاری یکدیگر و بهره‌مندی از حمایت دستگاههای اجرایی ذیربط در راستای تداوم مسوولیت خود با شناخت فضای جغرافیایی کشور گامی در جهت بهبود کیفیت زندگی مردم و اعتلای جامعه اسلامی بردارند.

برای رسیدن به این هدف به همت کمیته تخصصی جغرافیای معاونت پژوهشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی "سمیناری تحت عنوان "بررسی مسائل و تنگناهای پژوهشی جغرافیای کشور" با شرکت استنادان و صاحب نظران و پژوهشگران علوم جغرافیایی سراسر کشور از تاریخ ۱۳۷۰/۴/۲۵ لغایت ۱۳۷۰/۴/۲۶ در محل معاونت پژوهشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی تشکیل گردید.

در این سمینار پس از بحث و تبادل نظر در کمیسیونهای پنجگانه موارد زیر به اتفاق آرا شرکت کنندگان تصویب شد:

۱- شرکت کنندگان در سمینار به دولت محترم جمهوری اسلامی ایران پیشنهاد می‌کنند به منظور حفظ تعادل‌های محیطی و بهره‌برداری بهینه از منابع سرزمینی و توزیع متعادل جمعیت و فعالیتها در پهنه سرزمین، و ایجاد هماهنگی بین سیاستهای داخلی و خارجی با ویژگیهای جغرافیایی کشور، در کلیه سیاستگذاریهای ملی و منطقه‌ای و محلی که بنحوی بابرنامه ریزیهای فضایی و آمایش سرزمین و توسعه شهری و روستایی و عشایری و امنیت و دفاع ملی و سیاستهای داخلی و خارجی کشور مربوط می‌شود، از تحقیقات و مطالعات جغرافیایی استفاده شود و از وجود جغرافیدانان کشور به عنوان عضور شوراهای عالی سیاستگذاری و بابه صورت استخدام کادرهای کارشناسی مورد نیاز فرایند سیاستگذاری و برنامه ریزی، استفاده بعمل آید.

۲- از آنجائیکه تحقیقات جغرافیای کاربردی نقش مؤثری در سیاستگذاریها و برنامه ریزیهای ملی و منطقه‌ای

- و محلی و اداره امور کشور دارد، به دولت محترم جمهوری اسلامی ایران پیشنهاد می‌شود به منظور تمرکز سیاستگذاری تحقیقات جغرافیای کاربردی و هدایت فعالیتهای پژوهشی جغرافیا در راستای نیازهای تحقیقاتی کشور، مؤسسه جغرافیایی جمهوری اسلامی ایران در سطح ملی، ایجاد و تقویت نماید.
- ۳- به منظور هدایت مطالعات و تحقیقات جغرافیایی در رفع نیازهای کشور، ایجاد دفتر هماهنگی گروههای جغرافیا در حوزه، معاونت پژوهشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی پیشنهاد می‌شود.
- ۴- شرکت کنندگان در سمینار ضرورت ایجاد سیستمهای اطلاعات جغرافیایی نظیر GIS، سهولت دسترسی جغرافیدانان و دستگاههای برنامه‌ریزی و اجرایی به آن را در کشور، مورد تاکید قرار داده و با توجه به نقش آزمایشگاههای جغرافیا در امور آموزشی و پژوهشی، از مسوولین محترم دانشگاهها درخواست می‌نمایند که نسبت به ایجاد آزمایشگاهها و کارگاههای استاندارد در گروههای آموزشی جغرافیا و تجهیز آن به امکانات سمعی و بصری و کامپیوتری و سنجش از دور اقدام نمایند.
- ۵- ضمن اظهار خوشوقتی از اقدام موفقیت آمیز دانشگاه امام حسین (ع) در زمینه تاسیس دانشکده علوم جغرافیایی، نظریه قلمرو وسیع علم جغرافیا و تنوع رشته‌های تخصصی آن، از وزارت فرهنگ و آموزش عالی درخواست میشود با تاسیس دانشکده علوم جغرافیایی در سایر دانشگاههای واجد شرایط موافقت نماید.
- ۶- نظریه اهمیت تشکلهای علمی و پژوهشی در معرفی و گسترش علوم، از مسوولین محترم کشور تقاضای می‌شود با فراهم آوردن امکانات، همکاری لازم را در تشکیل انجمن جغرافیدانان جمهوری اسلامی ایران مبذول دارند.
- ۷- از مسوولین محترم وزارت فرهنگ و آموزش عالی تقاضا دارد برای تامین امکانات و تسهیل ارتباطات مستمر علمی با دانشگاهها و مجامع علمی تحقیقاتی جغرافیایی خارج از کشور، به ویژه شرکت در کنگره‌ها و استفاده از فرمتهای مطالعاتی، مساعی لازم را فراهم آورند.
- ۸- شرکت کنندگان در سمینار به اتفاق آرا بر رفع موانع و مشکلات موجود در دسترسی به اطلاعات و آمار و اسناد مدارک جغرافیایی از وزارتخانه‌ها، از جمله وزارت مسکن و شهرسازی، جهادسازندگی، کشاورزی، کشور، امور خارجه، نیرو، آموزش و پرورش و سازمانها، مانند نقشه برداری، هواشناسی، برنامه‌بودجه، زمین‌شناسی، سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح،
- و مراکز سنجش از دور، آمار ایران، مطالعات استراتژیک و... تاکید داشته‌اند مسوولین محترم وزارت فرهنگ و آموزش عالی تقاضا دارد در جهت رفع تنگناها و مشکلات موجود هماهنگیهای لازم را به عمل آورد.
- ۹- با توجه به تنوع مسائل جغرافیایی کشور و نیاز مبرم به استفاده از امکانات نیروهای مسلح، سمینار از مسوولان محترم نیروهای مسلح ارتش جمهوری اسلامی ایران و سپاه پاسداران انقلاب اسلامی تقاضا دارد از توجه و مساعدت خود به پژوهشگران جغرافیایی دریغ نفرمایند.
- ۱۰- از مسوولین محترم نظام جمهوری اسلامی ایران تقاضا دارد ضمن رفع تنگنایهای اداری - اجرایی در امر پژوهش و تحقیق، بابرقراری تعادل در میزان ساعات پژوهش و آموزش اعضای هیئت علمی دانشگاهها، تسهیلات و جاذبه‌های لازم را برای انجام پژوهش در گروههای آموزشی فراهم آورند.

۱۱- با توجه به وجود موارث مشترک فرهنگ اسلامی و لزوم کسب اطلاع بیشتر درباره اطلاعات و پژوهشهای جغرافیایی کشورهای مسلمان، مبادله اطلاعات و توسعه روابط بین دانشمندان این کشورها را از طریق برگزاری سمینارها و کنگرهها توصیه می‌نماید. در این راستا از تصمیم برگزاری اولین سمینار بین المللی جغرافیایی دانشکده علوم جغرافیایی دانشگاه امام حسین (ع) با ابراز خرسندی استقبال می‌شود.

درخاتمه، از معاونت محترم پژوهشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی و کمیته علوم انسانی و کمیته پژوهشی جغرافیا و سایر واحدهای ذی ربط که در برگزاری سمینار اقدام نموده‌اند تشکر و قدردانی بعمل می‌آید و از معاونت محترم پژوهشی وزارت فرهنگ و آموزش عالی استدعا می‌شود یک نسخه از قطعنامه مزبور را برای مقامات مسؤول ذی ربط در کشور جهت اطلاع و اقدام لازم ارسال فرمایند.

دکتر کریم‌رضا حافظیان
رئیس کمیته پژوهشی جغرافیا

وزارت فرهنگ و آموزش عالی

(تیرماه ۱۳۷۵)